

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban
megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,

VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dájának” czimzendeők.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:

BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel ár-
leengedés adatik.

Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.

S. P. Q. K.

A közigazgatási téren lefolyt rövid pályafutásom alatt nagyon de nagyon sok vesződségem volt a város pesti háza alapjának számvitelével s az az ohajtásom, hogy ettől a számadástól — a melyet örökösen hiánnyal kellett lezárni és a melynek passivái az activákat, mint az ó-testamentomi hét sovány tehén a hét kövéret felemésztették — megszabaduljunk, mindig csak ohajtás maradt. Sokat számítottam és számításaim közben a városháza szemrontó, sötét s alacsony és ennél fogva egészségtelen szobáiban sokszor eszembe jutott az alapkőbe letett emlékirat, a mely így szól: „Építette a város közönsége, hogy Magyarország fővárosának diszére és a tulajdonos Kecskemét szabad királyi város közjövédelmének gyarapítására szolgáljon. — Engedje a magyarok Istene, hogy ezen ohajtás mindkét irányban teljesüljön.” De midőn láttam, hogy az ohajtás miképen teljesült, hogy a helyett, hogy a közjövédelmeket gyarapítaná, évenként ezeket és ezeket kell ráfizetni és még a ráfizetés módjánál is az a szörnyű hiba követtetik el, hogy adósság adósságra halmoztatik, bizony sokszor kívántam, hogy bárcsak a magyarok Istene megszabadítana minket ettől a jövedelemtől.

Épen ezért én — mint a ki már hivatalos állásomnál fogva is — mélyen érdeklődöm a város anyagi ügyei iránt, örömmel fogadtam a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek azon — egy hang kivételével — egyhangúlag hozott határozatát, melylyel — félretéve minden más melléktökintetet és egyedül a helyes számítás józan okai előtt hajolva meg — a ház eladását rendelte meg. Bizonynyal a jelen nehéz körülmények között, a midőn évenként sok ezret kell fizetni a város közönségének, ennél helyesebb határozatot a bizottsági közgyűlés nem hozhatott volna s én a magam részéről azt hiszem, hogy jól teszem, ha annak az egy hangnak és mindazoknak a megnyugtatóására, a kik talán még áldozatok árán is megtartani ohajtották volna a pesti házat, a tekintetes szerkesztőség szivességét igénybe veszem és kérem, hogy egy kissé a helyzetet itt e lapok hasábjain megvilágíthassam.

Egyrészt vezet az is, hogy polgártársaink legtöbbje a bizottsági közgyűlésekben részt nem vesz és így nem tudja azon dolgokat, a melyek ott előkerülnek, nem ismerős magának a pesti háznak ügyeivel sem, pedig a ház épen úgy az övé is mint bárkié és ha a teherviselésről van szó, egyformán mindenkinek bele kell folyni. Lássuk tehát, hogy a mily elhibázott volt a háznak a felépítése, épen olyan helyes eljárás annak ez idő szerinti eladása.

Azt hiszem, hogy senki előtt sem titok az, hogy a jövő évre a bizottsági közgyűlés a házi adó kivetését határozta el, még pedig nem is a közigazgatás költségeinek fedezésére, hanem a felszaporodott adósság kamata és a pesti ház által reá rótt óriási

teher fedezésére és valóban úgy áll a dolog, hogy a kivetendő házi adónak $\frac{15}{27}$ részét tehát több mint felét épen csak a pesti ház után fennlevő tartozások kamatába kellend fizetni és még ezzel a tőkéből csak egy krajczár sem lesz törlesztve, a mi azt teszi, hogy ha ebben az állapotban megmaradunk, ezt a $\frac{15}{27}$ részt mindég és mindég fizetni kellend. — Ez pedig bizony nem lenne kívánatos, annyira nem, hogy még azon esetben is, ha azon határozat fogadtatott volna el, hogy a ház megtartassék, tett számításaim alapján mást mint a fennlevő adósság letörlesztését ajánlani nem tudtam volna.

De nem is lehetett volna mást ajánlanom, mert ha az bár megtartatnék, úgy évenként mindig 14,585 frt 84 krt kellene csupán kamat czimen fizetni, a mi félévi utólagos fizetéssel 25 év alatt 6% kamattal 815,325 frt 60 kr-ra nőne; ennyit fizetne tehát ki csak 25 év alatt a város közönsége és pedig akkor még a fizetés meg nem szünnék, mert akkor is a jelenlegi majd 430,000 frt tartozás megvolna és a fizetni való épen annyi maradna. Világos tehát, hogy akkor már több mint 1 millio 200 ezer forintban lenne a ház, a mennyit pedig érni aligha fogna.

Tettem részletes számításokat az összehasonlítás kedvéért, kiszámítottam 10, 15, 20 és 25 évre a törlesztést és ha majd arra szükség leend, elő is fogom annak helyén terjeszteni, itt a tér kevés azok közlésére és azért egyedül a 10 éves törlesztésre fogom ismertetésemet alapítani, mert bizonyos az, hogy annál előnyösebb a törlesztés, minél kevesebb idő alatt történhetik meg. Egyrészt, hogy ezt bebizonyítsam, másrészt, hogy szembe állítsam, hogy a házat addig megtartani, míg a nemzeti banktól a házépítésre felvett kölcsön törlesztési ideje lejár, tehát 1906-ig, mily nagy hiba volna, egypár példában be fogom mutatni a 25 éves törlesztést is.

Ez idő szerint terheli a házat 430,000 frt és van a háznak a kezelési és egyéb költségek levonásával 11,000 frt jövedelme s ezen két tételre van az én számításom alapítva 6% kamat és félévi tőkésítés mellett. Ha ezen 430,000 frt félévi utólagos részletekben tiz év alatt letörleszteni akarjuk, úgy a 11,000 frt levonásával évenként 46,803 frt 40 krt kell fizetni, a mi az összes egyenes adók 22.1%-ét teszi és 10 év alatt 468,034 frtra rúg.

Ha ugyanazt 25 év alatt akarjuk elérni, akkor évenként 22,424 frt 30 krt, tehát összesen 560,607 frt 50 krt kellene fizetni. Így áll, ha a ház el nem adatik, lássuk most már mennyiben változik, ha a ház eladatnék, még pedig nézzük, hogy ha 350 és ha 250,000 frtért lenne eladható. Azért veszem ezen két számot, mert hitem szerint ez a két szélsőség, a melynek határán túl már semmi körülmények között sem fogna menni. Ha 350,000 frtért adatik el, nyilván való, hogy 80,000 frt

adósság fennmarad, a mit 10 év alatt évi 10,754 frt 52 krral, vagyis az összes egyenes adók 5%-jával lehetne letörleszteni, míg ha 250,000 frtért adatnék el, 180,000 frt maradna letörlesztendő, a mire évenként 24,516 frt 32 krt vagyis 11.56% pótdót kellene fizetni, azaz tiz év alatt összesen 245,163 frt 20 krt.

Ha a fennmaradandó 80,000 és illetőleg 180,000 forintot a város közönsége 25 év alatt akarná letörleszteni, akkor az első esetben évenként 6218 frt 48 krt, a második esetben 13,992 frt 48 krt, vagyis összesen 155,462 frt és illetőleg 349,913 frt kellene fizetni csupán a ház értékén felül maradandó adósságtörlesztésre.

Így áll tehát a különbség a fizetésre és illetőleg az adósság letörlesztésére nézve azon két esetben, ha a ház el- vagy el nem adatik, a melyből már igen könnyű kiszámítani, hogy az eladás leend-e célszerűbb vagy a megtartás. Mielőtt ezt számokkal bizonyítanám, azon egyszerű számításra mutatok reá, hogy a házra ez idő szerint 14,585 frt 84 krt kell kamat czimen ráfizetni, míg 250,000 frtnak 6% kamata 15,000 frt, a melyből már világosan kitünik, hogy azon egyáltalán nem remélhető legkedvezőtlenebb esetben is, ha a ház csak 250,000 frtért volna eladható, évenként már bizonyos 415 frt megtakarítás éretnék el, a mi ugyan csekély összeg így magában véve, de a ki a kölcsön-törlesztések természetét ismeri, tudja, hogy ily csekély összeggel is óriási eredményeket lehet elérni. Ebből is kitünik tehát, hogy ily alacsony ár mellett is célszerűbb az eladás és már önként következik, hogy minél magosabb áron lesz eladható, az előny annál szembezőköbb leend.

Lássuk példában, hogy ha csak 250,000 frtért adathatnék el és el nem adatnék, akkor tiz évi törlesztést véve fel, a fentebbiek szerint évenként 22,287 frt 08 kr-nál kellene többet fizetni. Már most ezen összeget 10 évre félévi utólagos kamattőkésítéssel és félévi betéttel számítva kijő 288,287 frt 55 kr. — vagyis a házat, a mely ez idő szerint 250,000 frtot ér, 10 év alatt törlesztve a közönség — egyéb adósságok kifizetésén felül 288,287 frt 55 kr-ért venné meg.

Ha pedig 350,000 frtért volna eladható és még sem adná el a közönség, akkor tiz évi törlesztést véve fel, évenként 36,048 krral kellene többet fizetni, vagyis az előbbi példa szerint a házat, a mely most 350,000 frtot ér, 466,299 forintért vennék meg, tehát itt már nagyon is szembezőkö, 116,000 frt különbség lenne. Azonban ezen összeg sokkal nagyobbra nőne, ha a törlesztés hosszabb idő alatt például 25 év alatt eszközöltetnék, mert ez esetben már 905,879 frt 94 krba kerülne, ezen most e példában 350,000 frtra becsült ház.

Könnyű volna ugyan erre a felelet, azt mondván, fizessük ki mentől hamarabb s annál kevesebbe kerülend, s bár ez igaz, még sem kell elfeledni, hogy a befektetett

tőke mindég holt tőke leend és az összeg nagyságához a jövedelem mindég igen csekély kamatot teend ki és ha nem számítunk is 10—25 évre előre, ma is igaz az, hogy nem fizeti ki magát kölcsönpenzen olyan 350,000 frtos házat megtartani, a melyért kamatba 21,000 frtot kell fizetni, a jövedelem pedig csak 11,000 frtot tesz ki. Azért tehát nyugodjunk meg benne, hogy minél hamarabb válljunk meg tőle, a mi temérdek adósságaink mellett azért is kívánatos, hogy így a lakosság sokkal kisebb terheltetésével tudjuk magunkat az adósságból kitisztázni. Erre nézve megjegyezhetem, hogy ha a ház 350,000 frtért eladható volna, a fennlevő lebegő adósságot 10 évig fizetendő 16% házi adóval letörleszteni lehetne, a melyek után 10 év múlva a háziadó annyival inkább beszüntethető lenne, mert adósság nem maradna. Jól tudva van, hogy a jövő évre így is 13—14% háziadót kellend fizetni és bizony abból adósságtörlesztésre még nem jut, a mely körülményt amazzal összehasonlítva, azt hiszem nem szükséges mondanom, hogy melyik előny és hogy miért előnyösebb, mert hitem szerint nem lehet senki, a ki a jelen körülmények között a háznak mielőbbi lehető drágán eladását ne ohajtáná. Engedje a magyarok Istene, hogy ezen ohajtás mindkét irányban teljesüljön.

Fördös Dezső.

Jelentés

Kecskemét sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1880. évi november hó 25-én és következő napjain tartott közgyűléséről.

Méltóságos főispán úr 9 órakor megnyitván a gyűlést, h. polgármester úr havi jelentését a következőkben terjeszti elő.

I. Folyó évi szeptember hóról elintézetlenül maradt 335 ügydarab, október hóban befolyt 608, összesen 1143. A hátralékból elintézetett 56 db., a folyó ügyekből 792, összesen 848, elintézetlenül maradt a hátralékból 179, a folyó ügyekből 116, összesen 295; az elnökséghez beérkezett 8 db. elintézetett.

Ez alkalommal tehát kevesebb a hátralék 40 darabbal, mint a megelőző hónapban volt s ezt örvendetes tudomásul vesszük; de elvárjuk egyszerűsmind, hogy a jövőben azon régi közgyűlési határozatoknak, hogy a hátralékok számánál az osztályok neve is fölemlítették, melyeknél azok felhalmozódnak, elég fog tétetni, ennek elhallgatását eddig kénytelenek voltunk túrni, miután egyik osztályfőnöke a polgármesteri teendőket is kénytelen volt végezni.

TÁRCZA

A d i k t u m

(Folytatás.)

Ő Felsege uralkodó királyunknak is tulajdonitának több diktumot. Kettőre, melyet nem régiben mondott, emlékszem; de csak tartalmát ismerem s a szavakért nem állok jót.

A hivatalnokok alkalmazásánál, ha új emberekől van szó, kinevezetésre csak azok bírnak esetleg igényvel, a kik még negyvenedik évüket el nem érték; a negyvenedik évüket meghaladott emberek nem vétetnek figyelembe. Ámde a magyar király, a ki mint az angol király, leányt jósihat, vagyis leányt felruházhat a fiúk s férfiak jogával, kegyelmi úton korengedélyt is adhat, tehát megengedheti, hogy a negyvenedik évét elért egyén olyannak tekintessék, mintha ezen életkort még el nem érte volna. Valaki igénybe vette e kegyelmi jogot s hogy annak kieszközlésében biztosabb legyen, kihallgatásra ment s előadta kérelmét. — „Mit? — mondá Ő Felsege — ön korengedélyt akar? arra magamnak is szükségem volna.“ Mi lett a határozat, azt nem tudom, de a kérelem bizonyára nem tagadtatt meg, ha megadható volt.

Ujabbán, midőn Ő Felsege a magyar királyi állami vasúton utaznék, arról volt szó, hogy az e vasút mentében elterülő uradalmak s kisebb nemesi birtokok zsidó-kézre kerültek. E szomorú tényen búsongva, valaki azzal vigasztalta a társaságot, hogy legalább Gödöllőn nem zsidó az úr. „Ott is, — mondá Ő Felsege — a jeruzsálemi király!“ Aszód azonban, a mely e vasút mellett fekszik, a Podmaniczky grófoké.

A jeruzsálemi király czimét II. András király

II. A városi közpénztárba befolyt: szeptember havi maradvány 10,935 frt 15 kr., októberi bevétel 56,119 frt 23 kr. = 67,054 frt 38 kr. Kiadatott 53,211 frt 55 kr., maradt 13,842 frt 83 kr.; takarékpénztárba helyeztetett 2544 frt 51 kr.

III. Királyi adó ezimen befolyt Kecskemét adóközségből 19,326 frt 47½ kr. adó, k. kamat 402 frt 61 kr., végrehajtási költség 417 frt 40 kr. Bugacz-Monostorból adó 634 frt 14½ kr., kamat 12 frt 71½ kr., végrehajtási költség 22 frt 54 kr. Hadmentességi díjban 848 frt, összesen 21,663 frt 88½ kr. Bélyeg- és jogilleték 5864 frt 28½ kr., kamat 230 frt. 84½ kr., végrehajtás 72 frt 74 kr., összesen 6167 frt 87 kr.

IV. A rendőrkapitány hivatalos jelentése szerint október hóban a személybiztonság veszélyeztetve nem volt ugyan, de a vagyonbiztonságot illetőleg a városban három betörés és vakmerő tolvajlás vitetett véghez.

Október 30-án viradóra özv. Szabó Pálné 7. tizedbeli lakosnak útczai ablaka betörtvén, nagymennyiségű ruha- és ágynemű vitetett el. Ugyanakkor Fekete István 7. tizedbeli szatócs boltjának ajtaja törött fel s a fiókból állítólag 61 frt készpénz lopatott el. Továbbá ugyanekkor Faragó István 6. tizedbeli lakos útczai ablakát törték fel s nagymennyiségű ágy- és ruhaneműeket loptak el. Végre Karácsony Zsigmond piactéren lévő boltja ajtajáról a lakat lefeszített, de az ajtón a tolvaj behatolni képes nem volt. A nyomozások ez ideig eredményre nem vezettek.

A külterületen: Október 4-én Molnár Mátyás monostori lakos két lovát lopták el, 6-án Szabó József zölderdei csárdás vermet felbontván, 30 véka gabonát elvittek. 14-én Puskás Pál alpári tanyájáról elhajtottak 6 bányát, Sipos Imre juhásztól városföldén elhajtottak 3 szamarat, 17-én Ipaes Szabó Ferencz nyiri tanyájáról elloptak 3 lóra való szerszámot. Október 25-én a méheskert mellékéről Sároi Sz. Pál zöldséges kertész 19 darab lúdját lopták el. Sem a tolvajok, sem a károk ez ideig meg nem kerültek. — Szomorú dolog ugyan, hogy ennyi lopás közül egyik tolvajának sem tudott a rendőrség nyomára jutni, de azt biztosan hisszük, hogy a ludak és bányások kiszűnek — ugy-e biztos úr?

V. Október hóban az egészségi viszonyok kedvezőknek ugyan nem mondhatók, de az előzőhöz képest mégis tetemes javulást mutattak, a betegforgalom ugyanis tetemesen csökkent, a haláleset pedig 42-vel volt kevesebb. Fertőzőkórok közül észleltetett néhány esetben a hagymáz és több esetben a vörheny, anélkül azonban, hogy járványos alakot öltöttek volna, mi abból is kitűnik, hogy az óvodákat és alsóbb elemi iskolákat látogató gyermekek között nagyobb betegedés nem észleltetett.

Halálozások: október 3-ától 31-ig élve született 147 gyermek, meghalt 140 egyén s így a szaporulat 7.

A polgári kórházban ápolatott 7 nő, 14 férfi, összesen 21 egyén, meggyógyult 6, javult 2, gyógyulatlan távozott 2, maghalt 3, ápolás alatt maradt 8. Haldokolva vitetett be 1.

óta viselik uralkodóink. Ennek a királynak idejére is esik többek közt egy híres diktum. Az aranybulla még nem volt meg, de megvolt a szent István féle arany szabadság (aurea libertas). Míg a király keresztet hadjáratot tervezett, az alatt a palotában rémséges események történtek. Bánk bán, Magyarország nagyura (nádora), megölte a királynét, a meráni Gertrudot, mert ennek léha öcsese Melindát, (e névért nem kezeskedem), a bán nejét meggyalázta. Lehet-e férfit érzékenyebben megsérteni becsületében, mint hogyha nejét rabolják meg becsületétől? A Mátyás király korában élt krónikásunk, Thúróczy János (cap. LXXII.), azt írja: „De fájdalom! kétségtelenül az ördög incselkedéseinek engedve, nevezett királyné a nagyságos úr, Bánk bán nejét erőszakkal valamelyik vendégül jött testvérének játékszerűl (deludendum) átadta.“ A semmirevaló vendég nevént nem jegyezte föl, de úgy tudom Eckart volt. Katona Józsefnél Otto a neve. Bánk bánról az osztrák költő Grillparzer is irt drámát ily czim alatt: Urának hű szolgálója. A gyalázatos tettről értesülve a bán, az esztergomi érsekhez ment tanácsot kérni, a ki adott neki aztán állítólagosan oly feleletet, a melynek sem szavai, sem körmei nem voltak. (Ez is csak állítólagos diktum). Reginam occidere nolite timere bonum est, si omnes consentiunt ego non contradico. Az értelem a hangsúlyozáshoz s illetőleg a pontozáshoz képest változik. Ha jól emlékszem Garay volt, a ki magyarul versbe szedte:

A királynét meggyilkolni nem kell
— Mond a főpap — tartózkodni jó,
Ha mind egyez én nem mondok ellen,
— Szóla s ajkán kétes volt a szó.

Igen, mert más ez: A királynét meggyilkolni nem kell tartózkodni, jó, ha mind egyez én nem mondok ellen, — s más ez: A királynét meggyilkolni nem kell, tartózkodni jó, ha mind egyez, én nem, mondok ellen, — a vers miatt ellentmondok

A szegény menházban teljes ellátásban részesült 53, házon kívül élmeztetett 53, összesen 106 egyén.

Az ételmezés körül rendtelenség nem fordult elő.

A hasznos házi állatok között sem járványos, sem ragályos kór nem mutatkozott.

A közgyűlés a polgármesteri jelentést egyszerűen tudomásul vette és áttért a tárgysorozatban előirányzott ügyek elintézéséhez, melyek több mint harmadfél napig tartó folytonos ülésezést vettek igénybe, nem azért ugyan mintha már a most beterjesztett 73 ügynél több egy-egy közgyűlésen elő nem fordult volna, hanem azért, mert e nagy fontosságú közgyűlésen oly nevezetes és oly fontos ügyek felett határozta a bizottsági tagok, melyek hitünk szerint hivatva vannak véget vetni az előző és egyedül üdvözítő zilált, palástoló mokra közigazgatásnak és hivatva vannak egy újabb, mindenki által könnyen figyelemmel kísérhető és felismerhető rendszeres közigazgatásnak és az adósságokból való, habár lassú, de biztos kibontakozásnak alapkövét letenni.

A közgyűlés elé terjesztett felsőségi rendeletek és kormányhatósági leiratok közül kiemeljük mint minket legközelebről érintőket:

a) Az aljegyzők, alügyészek stb. közgyűlési szavazat joga iránti belügyminiszteri leiratot, mely a közgyűlésen többszörös kellemetlenséget keltő vitát akként intézi el, hogy meghagyja a városi hatóságoknak, hogy ha kívánja az említett tisztviselőket szavazati joggal felruházni, vegye fel őket a statutumban, mint ilyeneket s terjessze fel jóváhagyás végett.

b) A fogyasztási adó megváltása iránt kötött egyezség jóváhagyásáról szóló pénzügyigazgatósági értesítést, mely elfogadja a kormány és a város küldöttei között kötött szerződést, mely szerint a város közönsége az 1881. évre fizet az állami kincstárnak 50,000 frtot, melynek beszedésére és kezelésére egy tisztviselőt alkalmaz.

A bizottság ajánlata folytán ezen nehézkes és bonyolódott ügy kezelésével Schwarz József úr, mint e téren legjártaabb és legügyesebb úri egyén bizatott meg 2000 frt évi fizetés mellett, úgy azonban, hogy ő tartozik 10,000 frt biztosítékot letenni és az évnegyedenkénti esedékes részleteket előre befizetni.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a magánfogyasztók a bor akója után ezentúl is csak 80 krt fizessenek, sőt ennél tovább menvén s a kisebb sertéshúskereskedőkön is könnyíteni akarván, azt is határozatba hozta, hogy azon sertésvágók, kik a helyi piacon összevásárolt sertéseket hús- és szalonnakiviteli előírásokra vágják, ezentúl a sertések darabjától ne egy-egy forintot, hanem csak 80 krajczárt fizessenek.

Megtörténhetik ugyan, hogy ezen engedmények következtében valami csekély áldozatot kell hoznia a város közönségnek, de tekintetbe véve a kecskeméti borok csekély árát, a hatóság a termelőket és magánfogyasztókat nagyobb teherrel megróhatóknak nem véli, valamint szükségesnek látja azt is, hogy a fentebb említett sertéshús- és szalonna-

helyett. Hanem a bán csak egyik élet látta a fegyvernek, mert mint Garay írja:

De olaj az a bánnak tűzére,
Karja szörnyet csattant fegyverére.

E szörnyű csattanás volt Gertrúd halálos ítélete s Bánk-é is, mert jóllehet „Árpád s Bor vére közt bíró csak Magyarország lehet“-ett, a bán és nemzetségét kiirtották. A rebellekre sohasem járt jó idő Magyarországon, akár igazuk volt, akár nem.

Száz és egynéhány év múlva ezen eseményhez hasonlóan volt színhelye is Visegrád, a hol Zách Feliczián leányát Klárát a lengyel Kázmér tette tönkre. „Jaj! a férfinak, a kit a nő pirulása tesz bátorrá!“ mondja Schiller s az orgazdánál alábravaló az olyan férfi, a ki erejében bizva a jóhiszemű, de gyengébb nő irányában ott alkalmaz erőszakot, a hol szitáján keresztülláttak s piszkos ajánlataival elutasították. Az öreg Feliczián, mint meséket kedvelő gyermek, még nagyatyjától, annak térdein ringatva hallhatta elbeszélni, miként jött ki Szezythiából Álmos és a Hétmagyar, miként foglalta el Árpád ez országot és a többi eseményt, mely ezeket követte, többek közt azt is, melyet a nagyapó még mint a király udvaránál lévő apród élt meg, Gertrúd királyné megöletését Bánk bán által. „Halálra sápadtam, mikor meghallottam, mit tett a bán; istenem! gondolám, olyan nagy bűn asszonyt szeretni? de mikor az eszem megért, másként gondolkodtam s azt mondtam: jól tett a bán! s most is azt mondom. S ha valamikor — a mitől isten őrizzen meg! — téged érne ily gyalázat, ne sokat fontolj, hanem húzd ki hüvelyedből kardodat s vágd apróra azt, a ki becsületedet be merte szennyezni!“ Így beszélhetett az öregebb Zách a jó nagyapó, a kinek bizonyára sejtelve sem volt arról, hogy a II. Endre király idejében történt udvari botrány a magyar király palotájában ismétlődhetik. És mégis ismétlődött; de a

kereskedők sorsán a körülményekhez képest némileg könnyítsen.

Ha azonban valaki polgártársaink közül ezt az állapotot súlyosnak érzi és fejét vakarja, ne miránk nézzen mikor vakarózik, hanem azon néhány kapzsi czimborára, kik a mult évben a fogyasztási adó behajtásából egyszerre milliomosok akarván lenni, nagy lármájukkal a nyakunkba csaptak 3000 forintot, de azért most mégis oldalpállal beszéltek, midőn az 50,000 frt fogyasztási adó beszedésével megkínáltattak.

A költségelirányzatok és rokon tárgyakkól főlemlítjük a városi háztartás és a pestiház-alapok 1881. évi költségelirányzatait.

Ha a házi pénztár bevételeit kiadási kötelezettségeivel egybehasonlítjuk és terheiből az illetéktelenül rárótt adósságokat, milyenek az illetéktelenül elköltött tőkék kamatai, és a pestiház évenkénti 18,000 forintos hiánya, a maga terhét minden fennakadás és pótlás nélkül vagy nagyon csekély, alig számbavehető pótlással elbirná viselni, de így természetes, hogy ha olyan szenvedő tőkék kamatait, melyek a házi pénztárt soha nem illették és a pestiház terheit is, mely a házi pénztárnak még fennállása óta soha egy batkát sem jövedelmezett, szintén a házi pénztárnak kell viselnie, ezt már a maga rendes bevételeiből fedezni csakugyan képtelen lévén, odajutottunk, hogy kénytelenek voltunk magunkat keserűen megháziadóztatni, szájbert emelni és bérbeadásra a hagyományos kisegítőhöz a csücsköföldekhez folyamodni.

Tehát háromféle jövedelemforrást kellett teremtenünk, hogy a ránk tatóngó adóssági Molokéhséget kissé lecsillapíthassuk és folyó ügyeinket a fennakadástól megmentsük. Keserű falat igaz, de olyan a melyet ma már sem recriminációkkal, sem elodázási szándékkal elmellőznünk nem lehet, nem szabad s a bizottsági tagok a könyvelői osztály és tanács által beterjeszteti nyílt és mindenki által könnyen áttekinthető számadásából az ügy valódi állásáról meggyőződve, magyar emberhez illő nemes odaadással vette tudomásul a tényeket és határozott elszántsággal fogadta el az ajánlott gyógyszer az önmegadóztatást, s megróttta magát adóval és áldozatkészséget tanúsított olyant, milyent csak magával és városa ügyével tökéletesen tisztában levő polgártól lehet várni.

Elfogadtuk a már rég mint rémet emlegetett háziadót és pedig valószínűleg az egyenes adók után számított 14 vagy 15 százalékkal, de azon kikötéssel, hogy ha a pestiházról, mely egyedül kényszerített bennünket e teher magunkra vállalására, vagy annak terheitől becsületes úton megszabadulhatunk, a háziadót ismét beszüntetjük, mert a 25 százalék szájbéremelés és azon csücskök hasznóbérbeadása, melyek a baromtenyésztés kára nélkül még kiadhatók, a házi pénztárnál mutatkozó hiányt éveken pótolni fogják, a nélkül, hogy e miatt külön alapról kellene gondoskodnunk.

A pestiház alapjának mivoltára nézve méltóztassanak mai számunk vezércikkét figyelmesen átolvasni, abból tiszta fogalmat szerezhetnek maguknak a nagyérdemű olvasók.

(Folytatása következik.)

szó, a melyet az idősebb Zách mondott, nem volt a pusztába kiáltva. Feliczián nem sokat fontolt, hanem kivont karddal berontott a királyi palotába s szemet szemért, fogat fogért, halálos csapást mért a királyné fejére.

„Életed a lányért
Erzsébet királyné!“
Jó szerencse, hogy megváltja
Gyöngye négy ujjáért.

„Gyermekemért gyermek:
Lajos, Endre halj meg!“
Jó szerencse, hogy Gyulafi
Rohan a fegyvernek.

A segítségkiáltásra berohant az udvari cselédség, élükön Cselényi s a dühöngő croszlánt felkonezolta s Feliczián úgy halt meg, mint arra nagyatyja még gyermekkorában taníthatta, nem szájaskodva, hanem kardotrántva egymaga tiz-husz ellen, a kik közt egy király, egy királyné s két királyfi volt. De az ő idejében az emberek még isteni jogot bitoroltak s az apák vétkét harmad- és negyediziglen büntették. S a királyné négy ujjáért az egész Zách nemzetség lakolt.

„Mutató ujjamért
Szép hajadon lányát;
Nagy ujjamért legény fia
Borzasztó halálát;

„A másik kettőért
Veje, lánya végért,
Piros vérem hullásaért
Minden nemzetségét!“

(Megjegyzem, hogy könyvemben: „A más kettőért“ áll, de ilyen magamféle diletáns poéta a verset röffel és ollóval méri, és gyakran sajtóhibát vél találni ott, a hol nincsen.) Így pusztult el Zách Feliczián és nemzetsége. De hol van itt a diktum? fogja valaki kérdezni. Hát biz itten nincsen, s a mi

Színház.

Szombaton november 17-én Valentin Lajos úrnak fellépteül, bérletszünetben adatott Lecoq „Kisasszony feleségem“ című 3 felvonásos operet-téje. Valentin úr kecskeméti származású lévén, ismerői s barátai sokan vannak, s a nagy közönség is, korábbi szereplése után előnyösen ismert, — annál fogva felléptének hírére a jegyeket már előtte való napon elkapkodták, úgy hogy az előadás alatt a színház egészen megtellett. Az előadás egészen sikerült, Valentin Lajos úr Frikkel szerepében mutatta be magát. Mind éneke, mind játéka teljes mértékben megnyerte a közönség tetszését, ámbár szerepe nem jól volt választva, a mennyiben Frikkel szerepe csekély, egy két jelenetre terjed. Kárpótolta azonban Abonyiné asszony bőven a közönséget a czimszerepben, úgy mutatván be abban kedves egyéniségét, éneke és játéka kifogástalanságával, választékos öltözékével, hogy bármely színpadon és közönség előtt azzal kitüntetést és elismerést teljes mértékben érdemelt volna. Tapsokban és kihívásokban volt is része. Kivüle dicséretet érdemel Berzsenyi Júlia és Megyeri, valamint általában az összes szereplők, kiknek összevágó ügyes játéka vezette sikerhez az előadást.

Vasárnap november 28-án bérletszünetben Lukácsy Sándor új népszínműve „A szerelem sötét verem“ czímmel 3 felvonásban adatott. A mű — mint Lukácsynak legtöbb darabja — nem éri ugyan el azon magaslatot, melyre Szigligeti, Szigeti s Tóth Ede emelték népszínmű irodalmunkat, de írója közelről ismervén a színpadot és népeletet, úgy tudta azt összeállítani, hogy tőle a színpadi hatást elvitatni nem lehet. Sikerült egypár alak van benne, s a simán egymásból folyó, egymást következetesen felváltó ügyesen szőtt jelenetekben annyi elmés ötlet van, hogy a közönség a darab végig nézése mellett jól mulat s idejét nem vesztegette el. A darab meséje rövid, egyetlen felvonás elég lett volna annak lebonyolítására, s ámbár bosszankodik a néző közönség, hogy Vicza miért kinozza magát is Garad uramat is oly sokáig — mégis el kell ismernie, hogy három felvonásban se unatkozik. Igaz, hogy ez attól is függ, ki játsza egyik másik szerepet? de ettől bármely darabban is sok függ. Abonyiné asszony Rózsa Viczája nagyon szeretetreméltó volt, játéka és dalai egyaránt tetszettek. Nikó Lina már nem volt oly szerencsés, játéka bár kifogástalan volt, énekei egypár kivételével nem ütök meg a mértéket. Kitűnő volt Béni szerepében Tóth, mellette említést érdemel Szabó Krisztina Trézsi, Megyeri Jám-bor tanító, Berényi Garad molnár s végre Lászy igazgató úr Sárkány öngyagsága szerepében. A közönség többször zajosan tapsolta s kihívásban részesítette őket.

Kedden november 30-án bérletben adatott másodsor „A szerelem sötét verem.“ Akár az előadást, akár a darab hatását tekintve, ismételnünk kellene a fentebb mondottakat.

Szerdán december 1-én Megyeri Dezső jutalmául bérletszünetben adatott: „Az élet szinfalai“

van, az megbizhatatlan s nem is ezekben van a dolog hordereje, hanem abban, hogy az anyja s atyja védelme alá búvó Lajos emlékezetébe e jelenet jól bevésődött s midőn uralma alatt országát három tenger mosta, megszüntette azt az égbekiáltó igazságtalan törvényt, a mely az apa vétkeért még az unokát is büntetni rendelte, a mi minden diktumnál szebb faktum.

Azt mondják, hogy az az ember, a ki szépen tud beszélni, rendszeren nem tud tenni. Én az embereket így osztályozom: vannak, a kik tudnak beszélni és vannak, a kik tudnak tenni; vannak továbbá olyanok, a kik beszélni is, tenni is tudnak, s vannak ismét olyanok, a kik sem beszélni, sem tenni nem tudnak; ezek nem érnek semmit, s nem használhatók semmire; nem sokkal többet érnek azok, a kik csak beszélni tudnak, ellenben értékes emberek azok, a kik tenni tudnak s legértékesebbek azok, a kik tenni és beszélni is tudnak. Ez utóbbiak közé számítom s első helyre teszem köztük azon hadvezéreket, a kik győztek és irtak. Nagy Sándor például, a ki egyébiránt nem irt, az eddigé ismert egyének közül az, a ki legtöbbet tett. Meghódította rövid idő alatt Ázsia jelentékeny részét, alapított több nevezetes kereskedelmi központot (a sok Alexandriát), élénk forgalmat létesített s a szegény Macedóniát gazdaggá tette. Mikor szemét behunyta, talán harminczkét éves volt. Az Odysseát és Iliászt úgy ismerte, mint a klaszika-filológia akadémiai tanára, s Aristoteles lévén mestere, a tudományban és bölcsészetben a lehető legszilárdabb alapon állt. Mikor Athénen keresztül vonult, meglátogatta a czynikus Diogenest, a ki, mint mondják, hordóban lakott, noha nem valószínű, hogy Periklesz városának rendőrsége az ilyen a közteret elcsúfító extravaganciát megengedte. Azt mondják, hogy a király a kutyaölésért meglátogatta s kérdezte, mit kíván tőle? „Állj félre s ne vedd el a napomat!“ felelé a

vigjáték 5 felvonásban, irták Dumanoir és Clairville, fordította Bulyovszkiné. Az előadáson meglátszott, hogy a darab nem volt a társulat repertoírjában, s jutalmazott kívánatára rögtönözve vehették elő. E miatt nem volt olyan hatása, minőt jól betanulva gyakorolt volna. A közönség szép számmal jelent meg, s jutalmazottat sűrű tapsban részesíté.

Csütörtökön folyó hó 2-án bérletfolyamban adatott: „Három Maupin vagy a hölgyek bójtje.“ Irták Scribe és Boisseau, fordította Feleki. Nagyon megunhatta a közönség a sűrű vigjátékozást, mert a bérlelőkön kívül alig volt valaki a színházban. Az előadás vontatott nehézkes volt egészben, pedig egyes szereplők ellen nem sok kifogást lehet tenni, leszámítva egynek kettőnek, hogy ne mondjuk háromnak is szerepemtudását, akadozását s szüntelen való „áh“-ozását. Lászyné asszony, Berzsenyi Júlia, Nikó Lina és Vécsey Anna dicséretesen oldák meg szerepeiket, Megyeri, Tóth, Ferenczi és Somogyi urak hasonlóképen. Aranyosi úr szerepét szokás szerént nem tudta ma sem, s hogy e tekintetben egyedül ne járja, segített neki Zürich asszony akadozni, ki azonban ennek dacára is, kicsinyben mult, hogy tapsot nem kapott az általa helytelenül alkalmazott partizipiumokért, melyek rövidke szerepét nevetségessé tevék.

UJDONSÁGOK.

— A nőegylet elhatározta, hogy a farsang elején bált rendez a Kaszinó helyiségében, melynél különös súlyt fektet arra, hogy mindenki a lehető legegyszerűbb öltözékben jelenjék meg. Igen helyes mind a bál rendezése, mert ezt városunk társadalmi élete is méltán megköveteli, mind pedig az egyszerűségre irányított törekvés, mit ha a nőegylet maga kezdeményez, bizony sikerülni is fog, s a mellett a bál sikerét is előre biztosítja.

— Fahiány. Országszerte panaszkodnak a fahiány és fadrágaság miatt. Sajnos, hogy városunk sem képez e tekintetben kivételt, melynek pedig nagy területű tölgyesei s nyárfa erdei vannak. De hiába, erre vezet az olyan gazdálkodás, midőn nem a kiadást mérjük a bevételhez, hanem a bevételt a kiadáshoz. Ezzel kapcsolatban felemlítjük; hogy a reform. egyház már több éven át szinte vágatott tűzifát eladásra, s ezek nyilvános árverés vagy eladásra sohasem kerültek; pedig hisszük, hogy az egyház is több hasznát venné így, mintha csak úgy maguk közt osztják fel előre meghatározott árért.

— Karácsonyfát rendez ez évben a jótékony nőegylet ötven elemi iskolás fiú és leány gyermek számára. E czélból saját pénztárából is jelentékeny összeget szavazott meg, azonkívül ruha és egyéb ajándékok beszerzése végett gyűjtést indított. Az e czélból kiküldött bizottság elnöke gr. Wasquez Miksáné ő méltósága.

— Kaszinói estély. A Kaszinó-egyesület választmányja a műkedvelői ének- és zenekarral egyetértőleg elhatározta, hogy a téli hónapokban

kérdőzött. Mire a király: „Ha Sándor nem volnék, Diogenes szeretnék lenni!“ Ezt a diktumot azonban, vagy a király ügyetlen, vagy a bölcs tudatlan hielgői találták ki.

Kétezer évvel később az élceléseiről híres és hirhedt, magyarországi születésű német poéta és író Saphir, a kinek frivolitásaiban főleg az előkelő cselékek gyönyörködött, a nagy király mondását utánnoztta s azt mondá: Ha Saphir nem volnék, suszterinas szeretnék lenni! a mi engem egy más, skurillus közmondásra emlékeztet, a melyet azonban csak négy szem közt mondhatnék el.

Visszatérve a hadvezérhez, Czézár jut eszembe, a ki soha csatát nem vesztett s a kinél rövidebb harcztéri tudósítást soha senki sem adott ki. A pontuszi háború után a diadalmenetben a hadjáratról három szóban értesíté a rómaiakat: veni, vidi, vici, — megérkeztem, láttam, győztem. De ez már inkább faktum, mint diktum.

Ide tartozik az is, a melyet Jenő herceg irt a szabad elvonulás föltétele alatt kapituláló temesvári török basával kötött szerződésre: la canaglia puove andare come si vuola, a kanally oda mehet, a hová akar, — mert nem szabad feledni, hogy az ugyanigy kapitulált Losonczy Istvánt és őrségét 1552-ben Achmed ígérete dacára lekaszaboltatta. A „nemes lovag“ megtartá szavát, s a mit ígért, kötelességszerűen megtartá.

Szólhatnék még Napoleon császárról s a szó-fukar Moltke grófról. Ennek egyik wisztpartnerne egyszer „jó éjt“ kívánt. „Nini! már ez is fecseg!“ mondá a gróf nejehez.

Nyilván valótan, de megtörténhetett az, a mit a „Journal amusant“ beszél. Szép asszony az ügyvédnél panaszkodik, hogy férje megcsalja. Votre mari vous trompe?! eh bien! trompons-le!

(Vége következik.)

saját körében és helyiségén estélyeket fog rendezni. Az első ily kaszinói estély f. hó 7-én kedden fog megtartatni, melyre a kaszinói tagok és az általuk meghívott s a rendező-bizottságnál előre bejelentett vendégek ezennel meghivatnak, miután külön meghívók nem fognak kiadatni. Belépti-díj személyenként 40 kr., mely a zenészek fizetésére s egyéb mellékes kiadásokra fog fordítottatni. Kezdeté 7 órakor. A rendező-bizottság tagjai: Horváth Béla, Pacsu Mihály, Szeless József, Gyenes István és Magyar László.

— **A kecskeméti takarékpénztár-egyesület** igazgatósági elnökévé a polgármesterré megválasztott Lestár Péter helyébe dr. Szeless József jogtanár választatott. Azt hisszük, hogy a legszerencsésebb választás volt az intézet érdekében.

— **A legközelebbi bérlet** f. hó 12-én veszi kezdetét, nagyon óhajtható volna, ha a közönség minél nagyobb számmal venne részt a bérletben, mert Lászy úr társulata valóban megérdemli a pártolást, a melyben hogy eddigelé nem részesült, mutatja az a körülmény, hogy rá nézve a november hó is deficitel végződött.

— **A kolozsvári újabb katonai vérengzésről**, melynek hírét az „Ellenzék” egyik száma hozta, melyről szélsőbaloldali lapok hasáboakat irnak, a „Kelet” következőkép ír: „Irigylésreméltó fantáziával beszél el tisztelt lapársunk az „Ellenzék” egy rémhistoriát. Az ének egy hazafiról szól, ki a kollégium seprésének mesterségét vallja életfeladatául — s kit valami brutális katonatiszt megszurtt, mire a tisztelt polgár összerogyott. Szerepel a tudósításban egy csendesítő asszonyszemély (az áldozatnak élete párja), szerepel egy határszó: „az utolsó krajczáról”, „a kinszenvedés honhazáról”, „osztrák tisztokról”, „közösügyes rendszerről” s egyéb istencsapásáról. Minthogy vannak kik az e fajta hősköltevényeket szeretik, értjük, hogy megerősíteti magát a tisztelt kolléga, de azok kedvéért, kik megelégszenek a prózával is, ha igaz, elmondjuk az esetet, a mikép történt. A tény ez: Debreczeni Samu seprő, ki leitta magát ügyesen, élete párja segítségével ballagott hazafelé a csendes éjszakában. Tizenegy óra volt és éktelen sötétség. Samu polgártárs ordított s mint az a vallatásnál szerényen beismerte, „kötelkedő kedvében” volt. Az országúton haladtában a kaszárnya előtt egy embert látott az úton, ki, mert sötét vala s mert ma sport is, hogy minden vétkező legalább is katonatisztnak látszassék, a Samu fátyolozott tekintete által katonatisztnak vélelt. — Samu polgár e helyen egyáltalában nem ismételtet mondásokat kiabált az ember után s hogy jobban hallhassa az illető, hát a fülébe kiabálta. Az ember visszafordult s e kérdéssel: „mi baja velem”, egy bicsakkal feléje szúrta a részeg seprőmesternek. Samu meg akarta ragadni az állítólagos tisztet, ki azonban futásnak eredt. Ekkor mint békitő angyal közbelépett az asszony s Samut megakadályozta abban, hogy a szaladó után menjen. — Ennyi a tény, az eddig megejtett vizsgálatból ennyi derült ki. Az asszony, ki, mint az konstatáltatott, józan vala, a vizsgálat rendjén azt vallja, hogy ő egyáltalában nem látta, mintha az illető katona lett volna, annyit tud csak, hogy sötét lévén, fekete vala. Samu polgártárs pedig, ki részeg volt, e kérdésre szintén adós marad a felelettel. — Az eszköz, melylyel a seprő civil vére kiontatott, egy vasdarab — lehet olló, bicsak, dikis — de semmi esetre nincs konstatálva, hogy kard lenne. Samunak sebe pedig, mely miatt az említett hősköltevény szerint összerogyott vala, de melybe a „szerencsétlen ember nem halt még ugyan meg”, (igy!) — egyáltalában nem is veszélyes seb. — Nem tisztelt kollegánknak mondók el mindezeket. Ő tudja épen, mint mi, hogy Samu mester esetéről jegyzőkönyvet vett fel a rendőrség és ott ugyan nem állították az érdekeltek sem, hogy katonatiszt lett volna a bántalmazó; — ő tudja, hogy a józan asszony határozottan vallotta, hogy az illetőnél „kard nem volt” s e szerint nem is lehetett katonatiszt; — nem érte mondtuk: a felabajgatott közönségnek mondtuk el a valót. Töle csak azt kérjük: ugyan miért izgat? mi szüksége van rá? mi gyönyörűsége van benne?”

— **A népszámlálás** keresztülvitelére erélyesen folynak az előmunkálatok. A számláló csoportok ki vannak már körítve, ki vannak jelölve a számláló ügynökök is.

— **Rautmann Frigyes** könyvkereskedő esődjének hírével vannak tele a lapok. Tény az, hogy e vállalkozó üzletembert, ki jelenleg Fiumében betegesen fekszik, súlyos anyagi csapások érték s fizetéseit be kellett szüntetnie. Mint azonban értesülünk, a kiadásában megjelenő vállalatok sorsa kedvezőre fordult. A Wilckens-féle könyvnyomda ugyanis a perügyelővel egyetértőleg a lapok, folyóiratok és füzetes kiadások folytatásának kiadását magára vállalta. A Wilckens-czég ez elismerésre méltó lépése megkímélte a közönséget minden kártól, valamint az irodalom sem fogja elveszteni a derék vállalatokat. — A következő sorokat vettük a esődöt illetőleg:

Tisztelt szerkesztő úr! A közönség megnyugtatósára

legyen szíves becses lapjában felemlíteni, hogy Rautmann Frigyes helybeli könyvkiadóczég esődbejutása által az általa kiadott vállalatok hátrányt szenvedni nem fognak, mert a tömeggondnok és a helybeli hitelezők legnagyobb része között oly megállapodás jött létre, mely szerint az üzlet továbbra is folytatatni fog, s a czég kiadványai ezentúl is meg fognak jelenni. Budapest, 1880. decz. 1-én. Kiváló tisztelettel Rhorer Viktor ügyvéd, mint vb. Rautmann Frigyes id. esődötömeggondnoka és perügyelője.

— **A válóperek száma** mindinkább nő, november utolsóelőtti hetében a kir. tábla előtt 37 válóper nyert másodfokú elintéztést. A válóperek kétharmadát a nők indítják meg.

— **Színházi játékrénd.** Szombaton 4-én „Boccacio.” Operette. Vasárnap 5-ikén „Boccacio.” Operette. Hétfőn 6-án „Boccacio.” (Bérlet utolsó szám). Kedden 7-én nem lesz előadás. Szerdán 8-án „Peleskei notárius.” Bohózat. Csütörtökön 9-én „Fatinicza.” Operette. (A b o n y i n é j u t a l o m j á t é k a.)

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Új zeneművek.** Tábornszky és Parsch zeneműkereskedésében megjelentek: P. Gyendai Idyllek, magyar dalok felett zongorára szerző Székely Imre. 100-ik mű 2-ik füzet. 11. sz. Rózsa bokorba jöttem. 12. Hullámzó Balaton közepén. 13. Befűtött az út a hó. 14. Rozmaring szál. 15. Huzzad cigány. 16. Sárga csikó. 17. Ezerével terem nyáron. 18. A kis madár. 19. A kis leány kertjében. 20. Román dal. Ára 3 frt.

— **A „Népszerű orvosi tanácsadó”** vagy „házi lexicon az egészséges és beteg emberről” cz. műből, Mehner Vilmos tevékeny kiadónak ezen közhazsnú vállalatából vettük a 3. 4. 5. és 6. sz. füzeteket. Ez újabb füzetek is meggyőznek a munkának nagy fontosságáról, s bizvást mondhatjuk, hogy e jelen könyvnek egyetlen családnál sem volna szabad hiányoznia, a hol tartanak valamit a legnagyobb földi kincsre, az egészségre. E könyv oly egészségügyi kalauz, melyet nem lehet eléggé megbecsülni, különösen pedig oly helyeken, hol rögtön orvosi segély kéznél nem levén, e könyv jeles tanácsait követve részesíthetni a beteget a

kellő ápolásban addig is, míg az orvos megérkezik. De nemcsak a betegek, hanem az egészségesekekre nézve is nagy becses és nagy fontossággal bír ez a könyv, mert ebből megtanulhatják, mint kell az egészséget ápolni és fentartani, hogyan kell a betegségnek elejét venni. A munka igen érthetően van írva, úgy, hogy annak segélyével a mutatkozó kórtünetekből azonnal föl lehet ismerni, többé vagy kevésbé súlyos baj fenyeget-e. Különös súlyt fektet e jeles munka a gyermekek nevelésére, azok betegségeire és gyógyítására, miért is minden lelkiismeretes szülőnek meg kellene azt szereznie.

A „Népszerű Orvosi Tanácsadó” finom papíron, igen diszes kiállítású nagy nyolczad-rétű 30 füzetben jelenik meg, melyek mindegyike 48 lapot foglal magában. Az egész művet a szöveg közé nyomott 250-nél több művészi kivitelű kép fogja díszíteni, s ezeken kívül külön még 16 ábrás táblázat is adatik hozzá. Kéthetenként jelenik meg egy-egy füzet, melynek ára csak 30 kr. Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, könyvkötő és könyvügynök és Mehner Vilmos könyv- és műkiadó Budapestben, IV. kalap-útca 6. sz.

— **„A magyarok Istene”** költemény Petőfi Sándortól, énekhangra zongorakisérettel szerző Erkel Ferencz. Ára 80 kr.

Tudósítás a kecskeméti hetivásárról.

1880. december 3-án.

Tisztabúza métermázsánként	11.—	któl 11.50 krig.
Kétszorbúza	9.90	” 10.30
Rozs	9.20	” 9.60
Árpa	6.—	” 6.20
Zab	5.30	” 5.80
Tengeri	6.—	” 6.20
Krumpli	2.—	” 2.20

Felelős szerkesztők:

Dr. Horváth János, Dr. Dékány Rafael,
Dr. Tassy Pál.

H I R D E T É S E K.

A LEGJOBB
SZIVARKA-PAPIROS
A
LE HOUBLON
87 féte (22—21)
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
AZ UTÁNZÁSOK ELLEN
mindenki óvatik!

Ezen szivarka-papír csak akkor valódi,
ha minden levelke
LE HOUBLON
bélyeggel van ellátva s minden könyvecské az
alábbi vételjegyet s jelet viseli.

Cawley & Henry
Propriétaires de Brevet.
MARQUE DÉPOSÉE
C. C.
CAWLEY et HENRY, egyedüli gyárosok PARIS

Hirdetmény.

Azon általam leginkább becsült bizalomnál fogva, melyben több évi itlétem óta a t. cz. közönségtől részesítettem, bátorkodom ezennel közönségre hozni, miszerint

a közeledő karácsoni időnyre
arany- és ezüst-ékszer-
raktáramat

nagyobb választék nyújthatása végett számos legizlésebb művű ékszerdarabokkal elláttam s tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy raktáramat meglátogatni, s ebbeli szükségleteit nálam fedezni kegyeskedjék.

Kecskemét, 1880. december 3.

Kiváló tisztelettel

Fischer József,

152 (3—1)

műőrás.

9426.
1880.

Hirdetmény.

Az ágasegyházi és Szikrában az úgynevezett Solymosi rét évi nádermésének részletekbeni eladása a 9426/1880. sz. tan. végzéssel megrendeltetvén, az árverés megtartására a gazdászati osztály utasított; mely utasítás folytán Szikrában a Solymosi réti nád eladására 1880. évi december hó 9-ik napjának délelőtt 9 órája a helyszínére; — az ágasegyházi nád eladására pedig ugyancsak folyó évi december hó 14-ik napjának délelőtt 9 órája szinte a helyszínére kitűzetett.

Miről a venni szándékozók ezennel értesítetvén, az árverésre meghivatnak.

Kecskemét, 1880. nov. 27.

153 (1—1)

A gazdászati osztály.

Hirdetmény.

A Kecskeméti takarékpénztár Egyesületnél a kamatok az új betétek után f. évi november hó 29-ik napjától, — a régi 1000 frtot meg nem haladó betétek után 1881. évi január hó 1-ső napjától, — az 1000 frtot meghaladó betétek után pedig 1881. évi február hó 1-ső napjától kezdve 5%-el, — a jótékony czélú egyletek állandó betétei után azonban továbbra is 6%-el számíttatnak.

Vége az egyleti pénztár által kihelyezendő mindenemű kölcsönök kamatai 1881. évi január hó első napjától kezdve 8%-el számíttatnak.

Kecskeméten, a Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület igazgatóságának 1880. évi november hó 28-án tartott üléséből.

Dr. Szeless József,

154 (1—1)

igazgatósági elnök.

Egy gazdasszony 25 frt. havi fizetéssel felvétetik; egy raktárnok és egy gondnok január 15-ére ke-restetnek.

Bélyeggel ellátott levelek czimzendők:

Hay Károly úrhoz,

151 (3—2)

Budapest, VII. ker. Kazinczy-útca 37. sz.